

Vítám Vás na třináctém ročníku Kácovském běhu

Na Kácovsku jsou přímo ideální běžecké podmínky. Zdejší kraj je průmyslem neposkvrněná přírodní oblast s čerstvým svěžím vzduchem v povodí řeky Sázavy a velmi členitým terénem.

V roce 2007 zde byl založen Kácovský běh jako jedna z akcí, kterou zastřešuje Sdružení pro rozvoj Kácovska. Kácovský běh dnes měří 19,3 km a to, čím může přilákat, je právě samotná trať vedoucí tímto malebným krajem s romantickými přírodními lokalitami, které závodníka přímo donutí být myslí i pohybem v těsném kontaktu s přírodou.

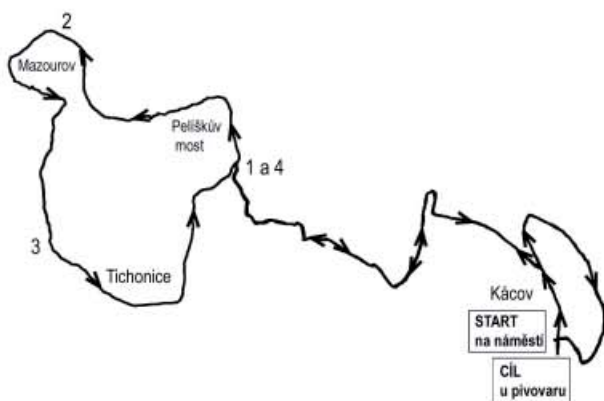
Trať Kácovského běhu totiž probíhá oblastí s názvem „Český Smaragd“, který si tento mikroregion vysloužil svou jedinečnou polohou v zeleni, uprostřed lesů a je tedy opravdovým drahokamem české krajiny. Trať současně probíhá i místy značného historického významu a může tedy na principu zážitkové turistiky sloužit i jako naučná stezka. Na startu Kácovského běhu jsme během uplynulých dvanácti let přivítali na 689 závodníků a závodnic. Tuzemští závodníci

přijíždějí ze všech koutů naší republiky a vzhledem k tomu, že jsme v průběhu let zaznamenali účast dvou běžců ze Slovenského Ljutomeru, účast několika závodníků a závodnic ze Slovenska a jednoho běžce z Německa, můžeme dnes Kácovský běh prezentovat jako závod s mezinárodním zastoupením. Dosavadní mužský traťový rekord drží Jan Havelka s časem 1:15:55 z roku 2009, dosavadní ženský traťový rekord drží Lenka Šibravová s časem 1:26:17 z roku 2015.

Gratuluji všem, kteří v tomto vytrvalostním běžeckém klání již obstáli a těm, kteří se letos tuto vzdálenost teprve zdolat chystají, přeji na tomto třináctém ročníku hodně sportovních úspěchů.

MUDr. Tomáš Chytka

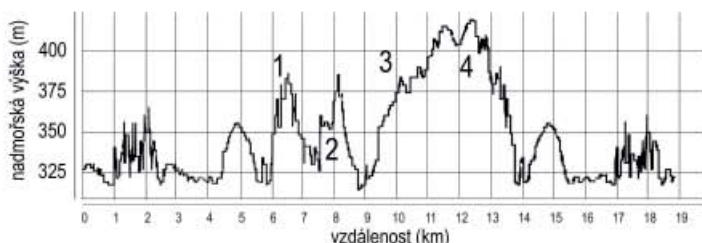
Značení trasy

šipky
červené fáborčky
mouka 00

Na trati jsou 4 občerstvovací stanice

1 a 4 – lesíček v polích za prvním stoupákem po červené turistické stezce od městyse Kácova (č.1), zde současně po seběhnutí asfaltkou z Tichonic se běžci opět napojují na červenou turistickou trasu a vracejí se zpět do Kácova (č.4)

2 Mazourov
3 Kácovec.

www.kacovskybeh.cz
kontakt: tchytka@cmail.cz
text: Tomáš Chytka, František Procházka
foto: Petr Křen, snímky z archivu kolopetr, Kamil Drábek
grafika: Eva Křížová

Nápisové památky v Kácově

Středověké a novověké nápisy na stavbách, zvonech, náhrobcích, pamětních křížích a dalších předmětech se začaly zkoumat až v 19. století. Tyto památky doplňují naše vědomosti o jednotlivých lokalitách a pro obce jako je Kácov jsou nenahraditelnou součástí kulturního dědictví.

V r. 2002 vyšla kniha *Nápisy okresu Kutná Hora* od Petry Nečasové, která obsahuje katalog se 408 nápisovými položkami v okrese Kutná Hora. Začíná nejstaršími dochovanými nápisy a končí r. 1800. V Kácově bylo nalezeno devět nápisů. Nejstarší je na kameni v sakristii kostela Narození Panny Marie a je datován r. 1544. Další je na pověstí opředěném oltářním obraze Čtrnácti svatých pomocníků. Nejvíce údajů se týká původních zvonů, jejichž popisy jsou běžně dostupné. Historické zvony byly zabaveny během první světové války pro válečné účely a nebyly do Kácova vráceny. A. J. Zavadil v publikaci *Kutnohorská slovesná o obrazem* referuje o tom, že budapeštská firma Mansfeld-Weiss určená ke zpracování zvonů nepoužila rekvírované zvonoviny v r. 1917 k válečným účelům, ale k výrobě modré skalice pro ošetření vinic uherských vinařů.

Zachycené nápisy byly latinské nebo české. V. Vlček ve svých vzpomínkách „*Budu-li sedlákem*“ z r. 1900 uvádí, že v Kácově byl v r. 1848 jediný německý nápis, a to na vinopalně patřící židovské rodině „*Branntwein/Brennerei*“ (kořalka/lihovar).

Umíráček Václava Hájka

Jediným dochovaným původním zvonom v kostele je umíráček s označením dárce Václava Hájka, ředitele kúru v Kostelci na Čemýrných lesích s označením výrobce – **zvonaře Josefa Lišáka z Nového Města pražského v r. 1766**. Díky své velikosti nepodléhal zabavovacím předpisům. Šlo o dar bratrance Jiřího Josefa Hájka, toho času primase (prvního konšela v Kácově), který také sám zvon do Kácova přivezl. Zvon byl předtím posvěcen pražským biskupem pod titulem sv. Josefa a sv. Václava.

Bohoslužebné předměty

V depozitáři kostela byl ještě popsán kříž užívaný zřejmě ke svátosti posledního pomazání s nápisem **INRI** nad hlavou ukřižovaného Krista a s nápisem na podstavci s odkazem na papeže **Benedikta XIII** datovaný rokem **1727**.

Druhým předmětem je pak kalich s nápisem odkazujícím na **Jana Hanzla, faráře**. Kněz takového jména se ale v seznamu kácovských farářů nenachází. V r. 1712, 29. prosince, vylomili zloději mříž v kácovském kostele a odnesli osm kalichů, jednu monstranci, ciborium (přenosnou nádobu) a stříbrný koflík. V r. 1716 pak v Kácově Řehoř Veselý vybral almužnou v obci částku ve výši 167 zlatých a za tyto peníze pak byl pořízen i nový kalich. Spojitost mezi ukradenými kalichy a nově pořízeným kalichem, kterým by mohl být Hanzlův kalich, není prokázána.

Pamětní deska Jana Valeriána Jirsíka na radnici

V průčelí radnice je zasazena pamětní deska k počtě kácovského rodáka Jana Valeriána Jirsíka s textem: „**Zde se narodil dne 19. června 1798 Jan Valerián JIRSÍK biskup budějovický.**“ Deska byla odhalena v neděli 20. června r. 1875 během veliké slavnosti organizované ochotnickým spolkem. Kronikář poznamenal, že městečko přispělo k oslavám pouze pěti librami prachu ke střelbě, ostatní vše šlo na náklady ochotníků. Z radnice se při svátečním shromáždění skvěl obraz slavného rodáka od Bernarda Gebella, předsedy ochotnického spolku a hlavního organizátora akce. Každý dům městečka byl vyzdoben, ze zámecké budovy vlály četné prapory. K oslavě přijeli hosté zblízka i z daleka – poslanci Č. Hevera a Ruml z Kolína, K. Šubrt z Prahy a zejména J. S. Skrešovský, novinář a politik. Slavností řeč po mši měl K. Šubrt, který uvedl: „*Slavíme velikého svého krajana proto, že jest jedním z nejpřednějších a nejzasloužilejších bojovníků za osvětu, vzdělanost a práva národa našeho a že ukázal se býti mužem mravně dokonalým.*“ Posluchači provázeli jeho řeč častou pochvalou. Řečník dále zmínil dnes již zapomenanou myšlenku: „*Pracujme tudíž pro všeobecné dobro, a nechtějme sami požívatí ovoce úsilí svého, potomkům našim necht' vzejde hojná žeň z úsilí našeho.*“ Po odhalení pamětní desky zapěl pěvecký sbor slavnostní píseň. Po ukončení shromáždění se valná většina účastníků odebrala k hostině, na které pronesli přípitky kácovský radní Kepka, poté Norbert Procházka, farář, přítomní poslanci a J. S. Skrešovský. Za rodinu poděkoval pan Jirsík, měšťan kutnohorský a bratr oslavence. Večer proběhlo divadelní představení, během kterého vzdali účastníci čest J. S. Skrešovskému dvojítm povstáním. Slavnost byla ukončena večerním plesem.

Jan Valerián Jirsík zemřel o osm let později v r. 1883. Jen mimořádným osobnostem jsou odhalovány již za jejich života pamětní desky a jen výjimečně se ještě po jak více 130 letech taková deska stále nachází na svém místě. Velkému počtu účastníků slavnosti v Kácově poděkoval Jan Valerián, biskup, v následujících dnech díkyvzdáním v denním tisku.

Nápisy z kácovského hradu

Písemný záznam z Časopisu Musea Království Českého z r. 1876 uvádí mezi předměty darovanými muzeu do sbírky starožitností dar od vychovatele Primuse Sobotky. Jde o čtyři hliněné zlomky s nápisy nalezené na rozvalinách hradu Kácova. Vzhledem k údajům týkajícím se zániku tzv. kácovského hradu (poslední zmínky po r. 1450), bude se pravděpodobně jednat o nápisy ještě staršího data než ty nejstarší dosud zjištěné z r. 1544.

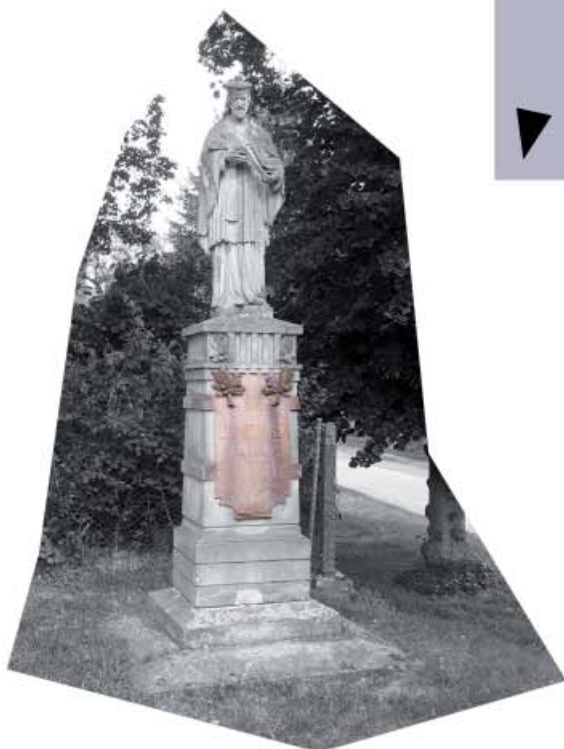
Náhrobní nápisy

Kulturní obraz minulé doby dokládají i nápisy z let 1800 – 1929. Takovými jsou i nápisy na pomníku na novém hřbitově v Kácově. Nápis na hrobě č. 87, pokládáný za nejstarší, je vryt do kamene. Jde o text: „**Zde odpočívá pan Karel Wiesner papírník z Kácova. Zesnul v Pánu 29. října leta 1821 v roce 73 života svého.**“ Pestrý život tohoto papírníka je popsán v knize F. Zumana Posázavské papírny. Zbytek nápisu obsahující modlitbu je nečitelný. Druhý náhrobní nápis na nedalekém pomníku je mladší a zde je do kamene vyryto: „**Zde v Pánu odpočívá Antonín Strobl šafář ze Zderadin. Zemřel 30. června 1896 ve stáří 32 roků.**“ Ostatní náhrobní nápisy, i když se staršími daty, nejsou průkazně původní.

“U Václavička”. Sloup u řeky pod skalami věnovaný sv. Václavovi

Pomník sv. Jana Nepomuckého v roce 2019 a na dobové fotografii ze osmdesátých let ležící na kapotě automobilu (foto: Kamil Drábek)

Nápisy na pamětních pomnících

Pamětní pomníky se v Kácově nacházejí v lesním zákoutí v Břesnici na břehu Sázavy a na rozcestí ke hřbitovu. Sloup u řeky z r. 1929 obsahuje 4 nápisy: 1. **Sv. Václav 929 - 1929**, 2. **Svatý Václave kníže náš pros za nás Boha**, 3. **Svatá Ludmila + 15. září 921**, 4. **Nedej zahynouti nám ni budoucím!** Na druhém pamětním pomníku je socha svatého Jana Nepomuckého a nápis „**Sv. Jene z Nepomuku oroduj za nás.**“ Na zadní straně pomníku je pak vyryto datum 16. V. 1904. 16. květen je den, kdy se v katolické církvi slaví svátek svatého Jana Nepomuckého. Pamětní pomník byl poničen nepozornou řidičkou v osmdesátých letech minulého století, jejíž auto se zastavilo až o monument. Poničený ozdobný plot ani odpadlých pět hvězd kolem hlavy světce symbolizujících pět liter slova tacui („mlčel jsem“) již nebyly nahrazeny.

V Kácově je možné nalézt i nápisy na domech jako je nápis na domě č. 44 **Laboratoř Kácovka** dokumentující neutuchající píli podnikatele Vojtěcha Smutného. Lze se pozastavit i nad dokumenty k reprezentativní vile Mánička ve Zlivi, kterou nechali postavit tehdejší majitelé statku Čabelice - Kulovi. Trvalá pozornost je věnována majiteli nápisům na historické budově pivovaru (Nápisy: **Pivovar Kácov. 1914 1993. Zal. LP 1457**). Nedílnou součástí studia oboru epigrafiky jsou i nápisy na válečných hrobech nebo pomnících nalézajících se jak v Kácově tak v Račiněvsi nebo ve Zderadinách a které jsou evidovány v databázích Ministerstva obrany České republiky.

Popis běžecké trasy 19 312 m

Závodníci startují z náměstí Kněžny Toskánské v Kácově a pokračují Nádražní ulicí, po přeběhnutí ocelového mostu dřevěnou podlážkou se ostře doprava napojí na modře značenou cyklistickou stezku paralelně podél železniční trati a proti proudu Sázavy a po druhém kamenném mostě se vrátí zpět na náměstí, kde se opět představí divákům.

Teprve potom běžci opouštějí městyse Kácov a vydají se boční silnicí vlevo směrem ke hřbitovu a k řece.

U řeky závodníci podběhnou most pod tříproutou silnicí II/125, vystoupají nejprve pěšinou a poté odstavným pruhem této hlavní silnice a nahoře se napojí na červenou turistickou značku.

Nejprve asfaltkou seběhnou pod Sporthotel a dále je červená turistická značka provede převážně lesními pěšinami do vrchu na silničku, po které vytrvalci seběhnou nad Peliškův most, poté polními a lesními pěšinami vystoupají do Borotína, a dále seběhnou do chatové osady Mazourov a doběhnou až k potůčku před jezem.

Potom závodníci opustí červenou turistickou trasu, a aniž by překročili potůček, vyrazí proti jeho proudu, lesní cestou překonají první a druhý brod potůčku a po jeho pravé straně míjejí tábor Na Zlatém potoce a Na Zlatých důlech, dostávají se do vesničky Kácovce a po asfaltové silnici vystoupají do Tichonice.

Od tichonické kapličky pokračují stále doleva po silničke mezi poli, po které sbíhají do lesičku a na jeho konci se běžci opět napojí na červenou turistickou značku po pravé straně a stejnou trasou se vrací zpět.

Po doběhnutí do Kácova běžci na křižovatce s Nádražní ulicí zabočí doleva a již z úvodu běhu známou trasou zaimíř přes oba mosty na náměstí a na závěr běh završí seběhnutím kolem fary do cíle, který je u kácovského jezu.

Prakticky celá trať po vyběhnutí z městyse probíhá jen přírodními lokalitami, trasa je dostatečně členitá a náročná, povrch – asfalt, lesní cesty, polní cesta.

Hlavní závod 24.08.2019

Délka hlavní tratě pro muže a ženy: 19,312km

Povrch: silnice, terén

Čas prezentace: 9:15 – 10:15h

Místo prezentace: Kácov – zámecké nádvoří

Čas startu: 10:30h

Místo prezentace a startu: Kácov – náměstí Kněžny Toskánské

(zámecké nádvoří)

Startovné: 100 Kč

Odměny: Pro 3 nejlepší v kategorii muži/ženy,

pro vítěze v kategorii dle věku, tombola

Počet startujících v hlavním závodě v roce 2018: 51

Počet startujících celkem včetně dětí a lidového běhu v roce 2018: 87

Mužský traťový rekord (r. 2009): 1:15:55 Jan Havelka

Ženský traťový rekord (r. 2015): 1:26:17 Lenka Šibravová

Lidový běh 24.08.2019

Délka hlavní tratě pro muže a ženy: 2,860km

Povrch: silnice, terén

Čas prezentace: 9:15 – 10:15h

Místo prezentace a startu: Kácov – náměstí Kněžny Toskánské

(zámecké nádvoří)

Čas startu: 10:30h společně s hlavním závodem

Místo startu: Kácov - náměstí Kněžny Toskánské

Startovné: zdarma

Dětský závod

24.08.2019

Délka:

předškolní děti (100m)

mladší školní děti

do 10 let (280m)

starší školní děti

nad 10 let (560m)

Povrch: silnice

Čas prezentace: 9:15 – 10:30h

Místo prezentace:

Kácov – náměstí Kněžny Toskánské

(zámecké nádvoří)

Čas startu: 11:00h

Místo startu:

Kácov podskalí u kácovského jezu

Startovné: zdarma

Navštivte půjčovnu
pramíček na skalce
Máme i šlapadlo!
červenec–srpen
13:00–19:00